

PAUL DE BLOT wil zakenmensen waarde van vriendschap leren

„TERUG naar het KIND in jezelf”

HIJ IS 81, leefde een onwaarschijnlijk vol en avontuurlijk leven en in de winter van zijn bestaan is hij nog eens beoogd professor in Spiritualiteit aan de Business Universiteit Nijenrode. Uniek, een oude jezuïet die zakenmensen de waarde van vriendschap wil leren. Maar ook gewone burgers zouden nog wat van Paul de Blot kunnen opsteken. Vandaag, in dit laatste deel van een tweeluik, alvast een proefcollege praktische spiritualiteit in De Telegraaf. „Het gaat erom dat je je verlangen kunt bevrijden.”

■ Paul de Blot in de vliegsimulator: „Vliegen is zo geweldig. Er zijn geen verkeersborden of stoplichten in de lucht. Die vrijheid, dat is spiritualiteit.”

FOTO: ANKO STOFFELS MET DANK AAN FLIGHT-SIMULATOR, SCHIPHOL.

door MILCO AARTS

AMSTERDAM, zaterdag Naast theoloog, filosoof, politoloog, psycholoog, priester, leraar en fysicus was Paul de Blot de afgelopen 81 jaar ook babyhist. Hij spreekt er met warmte over: „Een baby is een eerste klas manager, hij weet zijn ouders zo ongelofelijk naar zijn hand te zetten. Hij heeft van nature alles wat ik mijn studenten leer: zelfzekerheid, leiderschap en hij kan managen. Ik ben een paar jaar babyhist geweest om dat fenomeen te bestuderen. Daar heb ik veel van geleerd.”

Het gezin als oerbedrijf, de plek waar alles begint, meent De Blot. In eerste instantie oogt hij wat breekbare, maar als hij praat begint alles te leven: „Als een ondernemer bij me komt, zijn er problemen. Soms stelt hij een technische vraag over ziekteverzuim, maar het maakt niet uit wat hij zegt. Een vraag komt uit het verstand en is maar tien procent van je motivatie. Wat hij eigenlijk zegt is: 'Help me'. Zijn vraag is geworteld in een persoonlijk dilemma. Ik zal zo iemand vragen: hoe voel je je? Wat denk je te gaan doen? Het is een begeleidingsproces, geen denkproces. Dan ga ik met hem terug naar het gezin waarin hij opgroeide. Wat deed hij daar als hij in de problemen kwam? Want wat hij toen deed, doet hij nu weer in zijn bedrijf. Iemand die zijn gezin niet kon managen, kan ook zijn bedrijf niet leiden...”

„Iemand die zijn gezin niet kan managen kan ook bedrijf niet leiden”

In zijn zoektocht naar spiritualiteit gaat de prof terug naar het kind in ons. „In de eerste momenten nadat een baby geboren is, ontwikkelt die zijn persoonlijkheid. Daarvoor was het een met de wereld. Zo'n kind voelt alles. Hebben de ouders in de andere kamer ruzie, dan zal het kind huilen. En als het huilt, schudt de hele wieg op zijn poten. Als het lacht ook. Pas later wordt het geconditioneerd, lacht of huilt het alleen met zijn gezicht, met de lippen. Stukje bij beetje wordt het bedolven onder dingen als: jongen, je moet afstuderen, meisje, zorg dat je een goede man vindt. Dat alles wordt je aangepast, is ballast. Dat moet je schoonmaken, wegvegen. Dat is ook de reden dat ik clownerie ging studeren. Je wordt dan gedwongen alles te vergeten wat je ooit is aangepast. Alleen zo kom

je terug bij het kind in je.” Volgens de statistieken is Paul de Blot al voorbij de leeftijd die de gemiddelde man hier haalt, maar hij staat nog midden in het leven. Hij is gek op computers, heeft de zijne zelfs uitgerust met drie harde schijven waardoor crashen net zo onmogelijk is geworden als het terugvinden van een document dat hij graag wilde laten lezen. Ook in zijn eigen leer zijn computeren doorgedrongen. Hij heeft het over de hardware van de mens, oftewel de buitenkant waarbij het gaat om de prestaties, om het doen. Daartegenover staat de software, die zich concentreert rond vragen als: wat wil ik, wat verlang ik werkelijk? Software is het harmoniemodel, terwijl hardware voor competitie staat. De meeste mensen zijn volgens de jezuïet bedolven geraakt onder de hardware, de dingen die ze moeten en moesten van hun omgeving.

Spijt

Zegt hij bijvoorbeeld: „Als pastoor praatte ik ook met mensen die ter dood waren veroordeeld. Zo was er ook een keer een jonge

vrouw die door het leven hard gevoerd was. Heb je ergens spijt van, vroeg ik haar. Nee, had ze niet. Vind je het erg dat je doodgaat en je je kinderen achterlaat? Nee, dat interesseerde haar niet. Ik vroeg me af hoe ik bij haar geïnteresseerd moest komen, ik had geen idee. Tot ik haar vroeg of haar moeder nog leefde. Nee, zei ze, ze is jong doodgegaan. Ze heeft me verlaten toen ik tien jaar oud was. Wat waren haar laatste woorden, vroeg ik haar. En toen zag ik haar grote verdriet, ze zag het ook. Ze brak, barstte in tranen uit en werd zacht. Ze miste haar moeder heel erg, had als kind niet begrepen waarom ze moest sterven.

„Het was een trauma, zoals iedereen met trauma's leeft. Op het moment dat er iets ergs gebeurt, slaat er een zekering in je hoofd door en je wordt gevoelloos. Je ziet het ook bij mensen die gemarteld worden. Is de pijn te erg, dan raken ze bewusteloos. Pats, zekering kapot! Je leeft veel verder, maar iets moois in jezelf werkt niet meer, je kunt er niet meer bij. Het is de kunst om dat zekeringetje te vervangen, en dat kan, dat is wat ik regelmatig doe. In mijn ogen is de mens herstelbaar.”

Hoe dan? „Gewoon, zoals je dat ook met je computer doet. Loopt hij vast, dan moet je teruggaan naar het laatste referentiepunt. Dat stel je in en alles stroomt weer. Dat geldt ook voor mensen. Het brengt ze terug bij hun verlangen. Ik heb dat al vaak gedaan. Bij ieder mens moet je de eigen taal zoeken en dan ga je naar binnen. Je zoekt naar het moment waarop de pijn zo groot was, dat ze hun gevoel blokkeerden. Werkt altijd.” Mooi, maar hoe liep het af met de ter dood veroordeelde vrouw? Verbaasd kijkt De Blot op van het kaasbroodje dat hij verorbert. „Zij heeft het overleefd hoor. Ik heb voor haar gepleit bij de commandant en ze is vrijgekomen om

voor haar kinderen te zorgen. In die landen is met goede relaties veel mogelijk. Als je zegt: commandant, ik heb een kind bij u zitten, dan heb je altijd de kans dat hij daarvoor gevoelig zal zijn. In Indonesië help je elkaar. Alles gaat met relaties. Smeergeld is een gewoon deel van de economie, maar het is bijna altijd meer een vorm van religieuschenk of onkostenvergoeding.” Grinnikt: „En als iemand je mag, krijg je korting.”

Hoe anders was het toen hij midden jaren vijftig in ons keurig aangeharkte landje kwam. „Ik was net in Nederland om te studeren toen er in Maastricht een meiseje werd opgeroepen voor militaire dienstplicht. Ik woonde daar toen vlakbij, dus ik heb het gevolgd. Ja, zei ze, maar ik ben een vrouw, dus hoeft ik niet te dienen. Kan wel zijn, vond de instantie, maar dat moet

je dan wel bewijzen. Er kwam een rechtszaak en een arts/geruigdeskundige moest onder ede komen vertellen dat het meiseje een vrouw was. En toen hoefde ze niet in dienst...”

Anekdoten

Hij lacht er vrolijk bij. Nederland zit vol protocollen, maar die zijn waardeeloos in tijden van chaos. De jezuïet spaart moppen en anekdotes om zijn lessen aantrekkelijker te maken. Lachen verbindt immers. Zingen ook. Toen hij leraar op de lagere school was, maakte hij liedjes van rekensommen zodat de kinderen het makkelijker konden onthouden. Opnieuw een glimlach. Dat waren nog eens overzichtelijke tijden, vergeleken bij nu. In het eerste verhaal van dit tweeluik haalde De Blot de chaos al aan. De constante veranderingen in werk, technologie en de radio- en televisiegids en de verwarring die dat bij veel mensen teweegbrengt. Tien jaar geleden, aldus de spiritualiteitsprof, was Nederland nog een georganiseerde samenleving waar dingen redelijk voorspelbaar waren. Nu verandert er elke dag wel iets dat van belang kan zijn. En dus zullen we moeten mee veranderen...

Zelf vindt de frêle geleerde innerlijke rust in de hemel. Niet alleen in die van God, maar vooral ook in die van de vogels en de vliegtuigen. Vliegen herinnert hem aan zijn dood, waarover hij in het eerste deel van dit tweeluik sprak. Hij neemt zelfs vlieglessen, zo vertrouwt hij ons toe met ogen die schitteren. Om hem te plezieren nemen we hem mee naar Flight Simulator, een bedrijf op Schiphol dat piloten traint met een vliegsimulator. Daar blijkt de prof in spe nog niet helemaal thuis te zijn in de lucht. In de nagebouwde cockpit schiet hij al direct in volle vaart van de startbaan de berm in. Bij de volgende poging komt hij wel van de grond om onmiddellijk weer neer te storten. Daarna verliest hij zijn linkervleugel in een botsing met de verkeersstoren, maar dan heeft De Blot het ook te pakken en hangen we een tijd vreedig in de lucht. Hij glundert, de oude man is verdwenen, er zit een jongen achter de stuurknuppel.

„Vliegen is zo geweldig”, zegt hij in de auto op weg naar huis. „Die vrijheid in de lucht, je kunt alle kanten uit. Er zijn daar geen verkeersborden of stoplichten. Die vrijheid zoek ik ook in mijn dagelijkse leven, dat ik op gemeentelijk niveau de dingen doe die ik leuk vind. Ik ben nu bijna 82 en ik zie niet tegen het vele werk van het hoogleraarschap op. Dingen doen die je leuk vindt en die bij je horen, mensen die je ontmoet, ze houden je energiek.” Glimlachend: „Voor mij is dat ware spiritualiteit.”

MELD JE HELD!

Dit artikel verschijnt in onze serie 'Pak Aan'. We zoeken mensen die een voorbeeld zijn voor ons allemaal vanwege hun fantastische bijdrage aan de samenleving. Mensen die geen zin hebben om te klagen of te wachten tot een ander hun probleem oplost, maar zelf actie ondernemen. Kent u zo iemand in uw buurt of elders in het land? Meld deze held dan bij Meld je Held aan via de website www.meldjeheld.nl!

Uw kandidaat bedrijfje geen politiek en is niet religieus actief. Hij of zij is wel innovatief, moedig en eigenzinnig, zwermt graag tegen de stroom in en heeft vooral IMPACT op zijn/haar omgeving! Uw kandidaat heeft echt iets veranderd en ten goede gekeerd! Als dank voor de moeite maakt u kans op een paar vip-passen voor

een prachtig evenement. Kijk voor een overzicht op de website. En de kandidaat? Die wordt – als hij of zij aan de criteria voldoet om een Held(in) te zijn – geselecteerd om met zijn/haar verhaal in een verrassende vorm naar buiten te treden! Mogelijk zelfs als reportage in deze krant.

Vergeet niet het verhaal te vertellen, naam en adres te vermelden en ook uw eigen adres voor de vip-passen! Voor meer informatie kijk op de website www.meldjeheld.nl of www.dialogues.nu

Jelleke wie?

■ De VVD moet een echte debatpartij worden, vindt Jelleke Veendaal. „Ik wil iedereen persoonlijk benaderen via bladen of internet.”

FOTO: JOS VAN LEEUWEN

Anoniem Kamerlid bindt strijd aan met Mark Rutte om lijsttrekkerschap VVD

door JAAP FOLKERTS en ROELIEN WIERSTRA

DEN HAAG, zaterdag

Ze woont in een houten huis in Purmerend, spoelt haar toilet door met regenwater, rijdt in een milieuvriendelijke auto en houdt van zeilen op de Noordzee. Ze is Jelleke Veendaal. Jelleke wie?

De ene dag ben je nog anoniem lid van de Tweede-Kamerfractie van de VVD en de volgende dag ben je de uitdager van Mark Rutte in de strijd om het lijsttrekkerschap van de liberalen.

Veendaal maakte haar voornemen woensdagavond op de televisie wereldkundig. „Het sloeg in als een bom. Niemand in de partij wist het”, zegt ze.

Via de sms stroomden direct leuke reacties binnen. Van familieleden en van haar beste maatjes in de Tweede Kamer, de PvdA-parlementariërs Staf Depla en Co Verdaas. Co had ze van tevoren al op het hart gedrukt vooral naar de uitzending te gaan kijken.

De volgende dag kreeg ze gelukwensen van hogelijk verbaasde VVD-collega's die ze tegen het lijf liep. Maar ze had vooral veel contact met de media, die vaker aanklopten dan in de afgelopen 2,5 jaar dat ze Kamerlid was.

Veendaal (52) baalde dat Mark Rutte geen tegenstand leek te krijgen, net nu de VVD voor het eerst een heuse lijsttrekkerverkiezing organiseert. „Ik vind dat er iets te kiezen moet zijn. En het moet niet een tegenkandidaat zijn die niets voorstelt. Daarom doe ik mee.”

Volgens Veendaal gaat het in de race om het leiderschap van de liberalen alleen om de persoon. Standpunten zijn nog niet belangrijk. De VVD-leden moeten aangeven wie ze meer zien zitten: de persoon Jelleke of de persoon Mark.

Haar enige programmapunt is dat de VVD veel democratischer moet worden georganiseerd. De leden moeten de standpunten bepalen in „interactie” met de gekozen politici. „De VVD moet een echte debatpartij worden.” Maar debatteren met haar opponent Rutte ziet ze nog niet zitten. „Dat lijkt me een heleboel gedoe voor zaaltjes waarin hooguit 25 mensen zitten. Ik wil iedereen persoonlijk benaderen via bladen of internet.”

Veendaal zegt niet recht of links te zijn. „Ik ben gemengd.” De ene keer zit ze meer op één lijn met het CDA en de andere keer met de PvdA. „Soms ben ik links, want ik vind daklozenopvang heel belangrijk. En soms rechts, want mensen die zich misdragen moeten uit hun huis gezet kunnen worden.”

Veendaal, die direct na het aftreden van Jozias van Aartsen al een tevergeefse poging deed om fractievoorzitter te worden, wil als leider van de VVD vooral „een goede manager” zijn. Na haar entree op het Binnenhof, als opvolger van Erica Terpstra, heeft ze zich verbaasd over de sfeer in de fractie.

„Het zijn allemaal eilandjes, koninkrijkes. Er is geen groepsverband. Als team ben je sterker.” Ook vindt ze dat de VVD-Kamerleden veel meer op pad moeten. „We zijn te intern gericht.”

Veendaal kan bogen op brede maatschappelijke ervaring. Ze heeft bij reorganisaties gewerkt, als medisch analist, bij de Kamer van Koophandel en is adviseur geweest voor het Instituut voor Midden- en Kleinbedrijf. Tot haar Kamerlidmaatschap was ze commercieel directeur van Reek Wegtechniek in Purmerend, het bedrijf van haar man.

Biotechnologie

In de Tweede Kamer houdt de in de kop van Noord-Holland bekende liberaal zich bezig met volksgezondheid, wonen, biotechnologie en defensie. Ze wil de strijd met Rutte winnen, maar hoe ze hem gaat verslaan weet ze nog niet.

Uitterlijk is Veendaal er in ieder geval helemaal klaar voor. Bij de start van haar landelijke politieke carrière vroeg ze een professioneel kleur- en kledingadvies. Felle kleuren dragen, luide de boodschap. Groen, geel, oranje en rood zijn sindsdien Veendaals kleuren. Ook mat ze zich een ander kapsel aan. Ze nam afscheid van haar „tuttige” coupe en presenteert zich nu kortgeknipt.

Van parelkettingen moet ze niets hebben, maar de vrouwen die ze dragen zijn bij 'haar' VVD, net als bij die van Mark Rutte, van harte welkom.

„Het sloeg in als een bom”